

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS GAUTI INFORMACIJĄ IR DUOMENŲ
PAKARTOTINIO NAUDOJIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP-21-1292) (TAIS-21-28780(2))

Nr.
Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame pastabas ir pasiūlymus.

Pagal Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintą aiškumo teisėkūroje principą teisinis reguliavimas turi būti tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Teisėkūros sistemiškumo principas reikalauja, kad teisės normos derėtų tarpusavyje, žemesnės galios teisės aktai neprieštarautų aukštesnės galios teisės aktams. Įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio taisyklių, kurios savo galia konkuruotų su įstatymo normomis, taip pat negali praplėsti ar susiaurinti įstatymuose nustatyto tiesinio reguliavimo.

Projekto teikime nurodoma, kad Projektu siekiama įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 3 dalį, nustatančią: „Institucijos ir valstybės valdomi subjektai, sudarydami duomenų rinkinius ir juos perduodami į Lietuvos atvirų duomenų portalą, naudojami Vyriausybės įgaliotos institucijos valdomos valstybės informacinės sistemos funkcionalumu įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“

Įgyvendinant pirmiau minėtą Įstatymo nuostatą pirminiu Projektu buvo siūloma: „Įgalinti Lietuvos statistikos departamentą **teikti** institucijų ir valstybės valdomų subjektų, nurodytų Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, **duomenų apdorojimo, duomenų rinkinių sudarymo ir jų perdavimo į Lietuvos atvirų duomenų portalą paslaugas**, naudojantis Lietuvos statistikos departamento valdomos Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos funkcijomis.“

Po Projekto derinimo su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) Projekto turinys iš esmės pasikeitė. Teikiamu Projektu rengėjas siūlo:

„ 1. Įgalinti Lietuvos statistikos departamentą, naudojantis jo valdoma ir tvarkoma Valstybės duomenų valdysenos informacine sistema, **rinkti institucijų ir valstybės valdomų subjektų**, nurodytų Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, **duomenis, užtikrinus šių duomenų nuasmeninimą**

ir konfidencialumą juos apdoroti, parengti duomenų rinkinius ir centralizuotai juos perduoti į Lietuvos atvirų duomenų portalą.

2. Pavesti Lietuvos statistikos departamentui patvirtinti naudojimosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos valdoma valstybės informacine sistema tvarką.“

Vertinant patikslintą Projektą Įstatymo 15 straipsnio „Institucijos ir valstybės valdomo subjekto pareiga sudaryti duomenų rinkinius“ kontekste, pirmiausia pažymėtina, kad šiuo straipsniu pareiga sudaryti duomenų rinkinius ir juos skelbti Lietuvos atvirų duomenų portale yra nustatyta institucijoms ir valstybės valdomiems subjektams (Įstatymo 15 straipsnio 2 dalis). Taigi Projekto rengėjo siūlymas Vyriausybės nutarimu įgalioti Lietuvos statistikos departamentą **rinkti** institucijų ir valstybės valdomų subjektų **duomenis, užtikrinus šių duomenų nuasmeninimą ir konfidencialumą juos apdoroti, parengti duomenų rinkinius ir centralizuotai juos perduoti į Lietuvos atvirų duomenų portalą**, konkuruoja su Įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje įtvirtintomis nuostatomis. Taip pat Projektu siūloma nustatyti naujas funkcijas Lietuvos statistikos departamentui (teikime nėra nurodyta, kad siūlomos funkcijos būtų derintos su minėtu departamentu). Šiame kontekste pažymėtina, kad Lietuvos statistikos departamento funkcijas ir teises nustato Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymas, Lietuvos statistikos departamento nuostatai ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys oficialiosios statistikos tvarkymą. Taigi esant pagrįstai būtinybei pildyti Lietuvos statistikos departamento funkcijų ar teisių sąrašą turėtų būti sistemiskai įvertinti galiojantys teisės aktai. Be to, Projektu siūloma pavesti Lietuvos statistikos departamentui nustatyti naudojimosi jo valdoma valstybės informacine sistema – Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos (toliau – ir VDV IS) tvarką, todėl svarstyтина, ar šioje tvarkoje negalėtų būti nustatytos ir Projekto rengėjo siūlomos institucijų ir valstybės valdomų subjektų bendradarbiavimo su Lietuvos statistikos departamentu formos.

Antra, vertinant Projekto 2 punkto formuluotę: „Pavesti Lietuvos statistikos departamentui patvirtinti naudojimosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos valdoma valstybės informacine sistema tvarką“, pažymėtina, kad Lietuvos statistikos departamentui vadovauja generalinis direktorius (Oficialiosios statistikos įstatymo 6 straipsnis). Todėl svarstyтина, ar nebūtų tikslinga pavedimą – nustatyti naudojimosi VDV IS tvarką – adresuoti Lietuvos statistikos departamento generaliniam direktoriui.

Trečia, Projekte įtvirtinus pavedimą Lietuvos statistikos departamentui (jo vadovui) nustatyti naudojimosi VDV IS tvarką, iki šio pavedimo įvykdymo institucijos ir valstybės valdomi subjektai negalės naudotis VDV IS. Todėl svarstyтина, ar nebūtų tikslinga Projekte nustatyti nutarimo įsigaliojimo terminą (datą) (jį suderinus su Lietuvos statistikos departamentu).

Apibendrinant, tai, kas pirmiau išdėstyta, siūlytina tikslinti Nutarimo projekto tekstą, jį dėstant glaustai ir aiškiai, be dviprasmiškų ir konkuruojančių su įstatymu nuostatų, *pavyzdžiui*:

„1. Įgalinti Lietuvos statistikos departamentą **sudaryti sąlygas** institucijoms ir valstybės valdomiems subjektams, nurodytiems Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, **naudotis** jo valdoma ir tvarkoma Valstybės duomenų valdysenos informacine sistema.

2. Pavesti Lietuvos statistikos departamento generaliniam direktoriui nustatyti naudojimosi Valstybės duomenų valdysenos informacine sistema tvarką.

3. Šis nutarimas įsigalioja nuo ...>.“

Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Projekto teikime netiksliai (nepilnai) nurodytas jį pasirašiusios ministrės vadovaujamos ministerijos pavadinimas (Ekonomikos ministrė).

Teisės grupės vyriausioji specialistė

Lilija Žvirblytė

Lilija Žvirblytė, tel. +37069842314; +37070663765, el. p. lilija.zvirblyte@lrv.lt